

מסורת הש"ס

א) [לעיל פט,ג] ב' גרסתא נא: פסחים קרי. ירושל ברכות פ"ח ה"א, פסחים פ"י ה"ב, א) ע' ירושל יומא פ"ז ה"ב, ד) לעיל יב. גרסתא כח. וע"ש כז. ירושל ברכות פ"ד ה"א, ט) ת"כ וחקרא חזבה פרשי א ה"ז, ע"י ירושל פסחים פ"ג ה"ז, ו) פסחים קל. ירושל פסחים פ"ה ה"א, ו) לעיל כח. טוטה טז. מולין קלג: ירושל תרומות פ"ה ה"א, בכורים פ"ב ה"א, ט) [לעיל עז]. מנחות ק"ז, ט) שביעות י., י) שבת קלב, ט) ע"י גפנים מאירות.

שינויי נוסחאות

א) צ"ל אחי. וכן בכל המקור הסוגיא. ובש"י ותוס' (ש"ס: ב) מ"א קרישא. וכן לטלן (כ"י: ג) מוספין ואף על גב דתפילה מוספין קרישא אטו כזי (ש"ס: ד) צ"ל היום (ש"ס). וכן לקטן: ה) תדיר הוא והתני (כח"י: ו) צ"ל חנינא (ש"ס: ז) של היום שלמים של אומר קודם כל"ל ומינות לשל יום נמתק (ש"ס: ח) לתרייהו דריום דרמאי דרמאי נמי דשחטינהו לתרויהו אבל וכו' כל"ל (ש"ס). ובש"י בכ"י: ט) בכתב"י הנהג נמי כ"י. ובשמי"כ מתקום דאתין חילתא דאין יו"ט. וכו"ה בקלמ כמ"י ועי' רש"י: י) צ"ל תיש שחא חזק (א' בכתב"י ויהא אחר ממוס: יב) עד שזרק דם התמיד כל"ל. וכן לטלן כסמון (ש"ס: יג) מיכת ברישא נמתק (הג' הגר"א. וכו"ה בתיב' ובד"ו רפ"ט (ש"ס: יד) אין אתה צריך עונשין (ש"ס: טו) כס"א כלן מה"ר שלמים של אמש קודמים באכול: הא דיום דרמאי דאמש ודחיי דמי כגון דקדים דשחטינהו לשלמים שבת עריתא ואשם דיום קדמי. קדמה וירקתא לזירקת שלמים ואיכלה חזילה כגון כז אלמא מקדש ושאינו מקדש וקדים שחטיה לשאינו מקדש יהא אחר ממוס בדמו ושחטו וירוק את המקדש וה"ה תדיר ושאינו תדיר: דילמא לא גרסינן. וה"ג שלמים של אמש וחטאת דיום ה"ד דשחטי לתרויהו אבל לא שחטינהו לתרויהו ודשחטיהו ודשחטיהו תפליה וכו' וירוק מיניה דמאי איירי וכו' תדיר לעגין אכילה הקריב נמי דא דיום דרמאי דאמש וה"ד כגון דהשחטיה לשלמים בירשא חטאת ואשם קדמי בדשחטינהו לתרויהו תדיר לא שחור ושחט את החטאת קודם שבא לימלך ואח"כ בא לימלך על הוויקא דהתם אמרינן ליה דחטאת קדמה דכיון דסוף סוף צריך למרס אחד מן הדומים קדמי קדשים אכל לא שחטיה קדשים קדמי: אבל לא שחטיה וכו' ומכלן הוא נלפניו כדש"י לקמן ד"ה אכל לא וכו' (ש"ס). מתוקן קצת עפי' כחתי' ועפי' כ"ב (וכ"ג). ועי' לעיל פ"ע ע"ב שבי' א"ת כ: כג) בדמו ורשחוט ויררוק (כתח"י: בד) צ"ל דוק (ש"ס: בח) צ"ל הכי (פ"ק: ב) דומי קודים ורשחטה לשאינו כזי כל"ל (ש"ס: ב) אלמא היכא דקדים

ואף על גז דמוספין קדישי. מוספין טו) שס שנת עליהן שהס בלזס חזבה לה והתמידין בלזין אף כחול: למדין לא אהנאי. כיון דהאידינא קריצין אס כן יו) שס שנת עליהס: מוספי ר"ח מקודשין משל שנת ט) דחקרי מועד יח) ד"א כו'. כפסחים מנינן

לה דקאמרי צ"ה מנכר על היין ואח"כ מנכר על היום שהיין גורס לקדוש שתאמר דבר אחר כז: הכי גרסינן דאע"ג יט) דנכרת היום קדישה. שסס שנת עליה שחזבה לשנת היא בלא דלילו כנכרת היין אף כחול היא: הלכה מתפלל של מנחה. כמסכת כרכות [דף כח]. היו לפניו שמי תפלות של מוספין ושל מנחה ופליגי רבי יהודה ורבנן וקא"ר יוחנן הלכה כדברי האומר מתפלל של מנחה ואחר כך מתפלל כז: שלמים של אמש. הא פרישית לה לעיל (גצ) כמתנ"י: סדירי. שהן מזייין מתוך שבזין כנדר וכנדרה: מזוי קאמרס. שאין מדירותו חזבה אלא שהוא מזוי ממיד יותר מחצירו: הכי גרס' מזוי ט) לאו תדיר הוא. כמתני: אוליא אס הפסח שאינו כדיר. בת"כ שנויה גבי חטאת דקתני והכי פסח ומילה ענושין בא) כרת יכול יצאו על שגגתן חטאת מ"ל אשר לא מעשנה יאלו פסח ומילה שהן מזוֹת עשה אוליא את הפסח שאינו תדיר ולא אוליא את המילה שהיא תדירה מ"ל אשר לא מעשנה. אלמא מזוי תדיר הוא: סדירה כמזוֹת. סדורה כמזוֹת ט) שנכרתו עליה שלס עשרה כריתות וזוויין:

י) סדיר דמיל. שמצויה היא הרבה מפסח אבל מזוי דשלמים לגבי מזוי כחטאת לאו כתדירה דמי: טב) הא דיוס דומיא דאמש והכי דמי כגון דשחטו שלמים כרישא כז. וקא ס"ד ה"ק שלמים שהבזין מאמש ושחטן היום וחטאת ואשם של יוס עומדין לישטט שלמים של אמש קודמין לזירק דא צניהס עומדין לישטט לא אחר דקדמו שלמים וטעמא דבזאו מאמש הא אידי ואידי דהיוס וקדים שחטינהו לשלמים כרישא אמרי' שחיטת חטאת ואשם קדמה לזירקת שלמים אלמא מקודש ושאינו מקודש וקדים שחטיה לשאינו מקודש: יהא אחד ממרס כדמו ט) וזירוק את

דלמא שלמים של אמש וחטאת של יוס. דאשמעינן של אמש קדמו: היכי דמי דשחטינהו לפרווייהו. אע"ג דשחטיה לחטאת אחר כך חטאת וצא לימלך על הזריקה אמרי' ליה חטאת קדמה: אבל לא שחטיה. לחטאת כתר שלמים וצא לימלך על השחיטה מיציץ לך אי מולזלינן בשלמים למרס כדמן ולהקדים שחיטת חטאת וזריקתה וכי מיציעיא לן כמדיר ושאינו תדיר הך בה) מיציעיא לן ששחט את שאינו תדיר והתדיר קייס: כנכס היין סדירה כז. סדיר קודס. ואע"ג דשאינו תדיר קדס וצא כסכר קדש היום ועדיין יין לא צא דומיא ב) קדים שחטיה לשאינו תדיר כרישא: ומשני ה"ג כיון דאסא. השתא יין קמן ומוזמן לצרכה כמלאן דשחיטי תרוייהו לגבי קדשים [דמין] ולא תפשוט מינה לצעיין: ואח"כ מתפלל של מוספין. ואף על גז דזמן מוספין אסא כרישא: שחטו קודס חלוס. כפסח קאי: קודס לתמיד. של צין הערצים כשר ואע"פ שלכתחילה מצוה לאחרו כדתניא לעיל (דף יג). יאומר דבר שנאמר צו בערב וצין הערצים לדבר שלא נאמר צו אלא צין הערצים כלצד: ויהא אחד ממרס כדמו. אלמא ב) דקדים ושחטיה למאורח אמרי' ליה לשהות את הזריקה ולשחוט את הראוי ליקדם ולזרוקו: כגון דקדים שחטיה לפמיה. קודס שצא לימלך ולא נמלך אלא על הזריקה: למשחה. לך נתתס. למשחה מתרגמינן לרצו והיינו לגדולה: כרתנ' שהוא מסחלק. לאכילת כהניס: מוסר רקיקי מנחס ישראל מנחת מאפה שצא חלות ורקיקין בה) חלות בזוללן רקיקין מושחן ואמר רבי שמעון כמתנות (דף עה). מושחן כמין כ"י ושאר השמן נאכל לכהניס: טב) מנחת כהניס. כולה כליל. ומותר מנחת כהן משיח לפי ששמנה מרובה שלשה לוגין לעשרין ומתוך שהיא אפוייה מחילה אין שמנה כללע כפיתיה וצריך להקטיר המותר עצמא ב) שאין מסנדינן שמן. לפיכך לא יעלה על דעתך שיהא שמן המתחלק מן לא) הנקטר נדבס: נגלע

כל התדיר פרק עשירי זבחים

צא.

תא שמע מוספי שבת קודמין כו'. כלל הני תא שמע דרזיך טעס מאי קס"ד מאחר דכבר שני אטו שנת למוספין אהני לתמידין לא אהנאי ט) וצריך לדקדק כפרק התכלת (מנחות דף מט.) גבי התמידין אין מעכצין את המוספין דאיכא כי הך צעירא דתדיר ומקודש ולא פשיט מיניה ב) מידי דלא מיימי כהל רליות דהתס והנהו דהכא לא מיימי התס: דשחטינן ג) לתרוייהו. תימיה אס כן ליתני שלמים ושחט ד) קודס לחטאת ואשם והכל ציוס אחד שלמים קדימי לזרוק ואמאי נקט של אמש וי"ל דשל אמש נמי שמא הוי כעין של אמש והכל ציוס אחד כדאמר צפ' התערובות (לעיל עה). מאי חיון כעין חיון. כדו"ך:

קדישה אטו שבת לברכת היום אהנאי לברכת היין לא אהנאי תא שמע ט'דאמר רבי יוחנן הלכה כמתפלל אדם של מנחה ואח"כ של מוספין ג) אטו שבת לתפלת מוספין אהנאי לתפלת מנחה לא אהנאי ת"ש שלמים של אמש חטאת ואשם של יום ו) שלמים של אמש קודמין הא אידי ואידי דיום חטאת ואשם קדמי ואע"ג דשלמים תדירי אמר רבא מצוי קאמרת תדיר קמיבעיא לן מצוי לא קמיבעיא לן אמר ליה רב הונא בר יהודה לרבא אטו מצוי לאו תדיר ה) והתניא ט) אוציא את הפסח שאינו תדיר ולא אוציא את המילה שהיא תדירה מאי תדירה תדירה במצות ואיבעית אימא מילה לגבי פסח כי תדיר דמאי איבעיא להו תדיר ושאינו תדיר וקדים ושחט לשאינו תדיר מאי מי אמרינן כיון דשחטיה ימקריב ליה או דלמא יהיב לאחר דממורס בדמו עד דמקריב ליה לתדיר והדר מקריב לשאינו תדיר אמר רב הונא ו) מסורא ת"ש שלמים של אמש חטאת ואשם של ו) יום של אמש קודם לשל יום הא דיום דומיא דאמש וה"ד דקדים שחטיה לשלמים חטאת ואשם קדמי דלמא שלמים דאמש וחטאת ואשם דיום היכי משכחת לה דשחטינהו לתרוייהו ה) אבל לא שחטינהו לתרוייהו תיבעי לך ת"ש ד"א ט) ברכת היין תדירה וברכת היום אינה תדירה ותדיר ושאינו תדיר תדיר קודם ה"ג ט) כיון דאתיין כמאן דשחיטי תרוייהו דמי ת"ש ה"ג כיון דממי זמן תפלת מנחה כמאן דשחיטי תרוייהו דמי אמר ליה רב אחא בריה דרב אשי לרבינא ט'דשחטו ז) קודם חצות פסול מפני שנאמר בו יבין הערבים קודם לתלמיד כשר ויהא א) ממורס בדמו עד יב) שיזרוק הדם הכא כמאי עסקינן כגון דקדים שחטיה לתמיד ברישא ג) אמר ליה רב אחא סבא לרב אשי מתניתין נמי דיקא דקתני עד שיזרק הדם (תמיד) ולא קתני עד שישחוט ויזרק דם ש"מ: ובכולן כהנים רשאים כו'. מאי טעמא אמר קרא למשחה [לגדולה] כדרך שהמלכים אוכלין: כרתנ' אמר רבי שמעון אם ראית שמן שהוא מתחלק בעזרה אין יד צריך לשאול מהו אלא מותר רקיקי ומנחות ישראל יולוג שמן של מצורע אם ראית שמן שהוא ניתן טו) על גבי האישים אין יד צריך לשאול מהו אלא מותר ר'קיקי מנחת כהנים ומנחת כהן משיח ט) שאין מתנדבין שמן רבי טרפון אומר כמתנדבין שמן:

דלמא שלמים של אמש וחטאת של יוס. דאשמעינן של אמש קדמו: היכי דמי דשחטינהו לפרווייהו. אע"ג דשחטיה לחטאת אחר כך חטאת וצא לימלך על הזריקה אמרי' ליה חטאת קדמה: אבל לא שחטיה. לחטאת כתר שלמים וצא לימלך על השחיטה מיציץ לך אי מולזלינן בשלמים למרס כדמן ולהקדים שחיטת חטאת וזריקתה וכי מיציעיא לן כמדיר ושאינו תדיר הך בה) מיציעיא לן ששחט את שאינו תדיר והתדיר קייס: כנכס היין סדירה כז. סדיר קודס. ואע"ג דשאינו תדיר קדס וצא כסכר קדש היום ועדיין יין לא צא דומיא ב) קדים שחטיה לשאינו תדיר כרישא: ומשני ה"ג כיון דאסא. השתא יין קמן ומוזמן לצרכה כמלאן דשחיטי תרוייהו לגבי קדשים [דמין] ולא תפשוט מינה לצעיין: ואח"כ מתפלל של מוספין. ואף על גז דזמן מוספין אסא כרישא: שחטו קודס חלוס. כפסח קאי: קודס לתמיד. של צין הערצים כשר ואע"פ שלכתחילה מצוה לאחרו כדתניא לעיל (דף יג). יאומר דבר שנאמר צו בערב וצין הערצים לדבר שלא נאמר צו אלא צין הערצים כלצד: ויהא אחד ממרס כדמו. אלמא ב) דקדים ושחטיה למאורח אמרי' ליה לשהות את הזריקה ולשחוט את הראוי ליקדם ולזרוקו: כגון דקדים שחטיה לפמיה. קודס שצא לימלך ולא נמלך אלא על הזריקה: למשחה. לך נתתס. למשחה מתרגמינן לרצו והיינו לגדולה: כרתנ' שהוא מסחלק. לאכילת כהניס: מוסר רקיקי מנחס ישראל מנחת מאפה שצא חלות ורקיקין בה) חלות בזוללן רקיקין מושחן ואמר רבי שמעון כמתנות (דף עה). מושחן כמין כ"י ושאר השמן נאכל לכהניס: טב) מנחת כהניס. כולה כליל. ומותר מנחת כהן משיח לפי ששמנה מרובה שלשה לוגין לעשרין ומתוך שהיא אפוייה מחילה אין שמנה כללע כפיתיה וצריך להקטיר המותר עצמא ב) שאין מסנדינן שמן. לפיכך לא יעלה על דעתך שיהא שמן המתחלק מן לא) הנקטר נדבס: נגלע

לזין לעשרין מיורי התס היתם נכללת בעיסי. אבל זו הסיפה נאסח כמתנת כדכתיב על מתנת כשמן תשעה, אי אפשר שלא יסחר כמתנת מן השמן המטפסוף (ב"ש):

עין משפט ונר מצוה

בג א מיי פ"ט מהל' שנת הלכה ז טושי"ע אי"ח סימן רעא סעף י:
בד ב מיי פ"ג מהל' תפלה הל"א טושי"ע אי"ח סימן רפו סעף ד:
בה ג מיי פ"ט מהל' תמידין ומוספין הלכה ג:
בו דה מיי פ"א מהל' קרבן פסח הלכה ד:
כז ו מיי פט"ו מהל' מעס"ק הלכה ד:
כח ז מיי פ"ד מהל' מתוסרי ארבעה הלכה ז והלכה ג:
כט ח מיי פ"ב מהל' מעס"ק הלכה ט:
ל ט מיי שס פט"ו הלכה יד ופי"ד שס הלכה ח:

תורה אור השלם

1. וְהָיָה לָכֵם לְמִשְׁמֶרֶת עַד אֲרֻבַּת עֶשֶׂר יוֹם לְחֹדֶשׁ הַזֶּה וְשִׁחֲטוּהוּ אֹתוֹ כָּל קוֹלֵל עֲדַת יִשְׂרָאֵל בֵּין הַיָּרְדִּים:

שמות יב, ו
וְדָבַר יְהוָה אֶל אֶהֱרֹן וְאָנִי אֲרַבְּעָה עֶשֶׂר לָךְ יוֹם מִשְׁמֶרֶת תִּרְוַמְתוֹ לָכֵל קָדְשִׁי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָךְ נִתְּתִים לְמִשְׁחָה וּלְזָבִיחַ לְקֹחַ עוֹלָם: כַּמְּבָרֵךְ יי, ח

מוסף רש"י

מתפלל אדם של מנחה. היו לפניו ח' תפלות. אחת של מנחה ואחת של מוספין. ששה ולא מתפלל עד זמן המנחה. מתפלל של מנחה. אע"ג דזמן המוספין קודם, כיון דשחי עד זמן מביעה של משהין לה (דע"ל יב). מתפלל של מנחה מאחר שגזע זמנה כדי להקדימה כמתלה זמנה שלא יקרא פושע גס עליה: ואחר כך של מוספין. וזולל ואומר זמנה אינה עובר דלא אמרי רבנן ושל מוספין כל היום (ברכות כח). ויהא ממורס בדמו. שלא יקרב כדי שיהא רחוי לזירק (פסחים טז). אמר קרא ואתן לך אכילת מלכים המשוחט (ע"ל כח). שאין מתנדבין שמן. כלל סולת יוין (מנחות קד) מתנדבין שמן. כפי עצמו (ע"ל טו). וקמלנו ומקטירן הקומן וסוריו נאכלין (מנחות טט):

ליקוטים

ובכולן כהנים רשאים לשנות באכילת. מ"ט. פי ודקדק מצותן צלי מדקרי לשאר שינוי. אמר קרא למשחה לגדולה. כדמורגמי לרבו כדרך שהמלכים אוכלין. וזהו צלי. והכי אמרינן בחולין כפי' הזרוע אמר רב חסדא מנחת כהונה אין נאכלות אלא צלי ואין נאכלות אלא בחורל. מאי טעמא אמר קרא למשחה לגדולה כדרך שהמלכים אוכלין (פסקי יריד)

שיטה מקובצת

הא אידי ואידי דיום חטאת ואשם קדמי ואע"ג דשלמים תדירי. מימה מיפשוט ליה מדמתן כסדיל חטאת קודמת לעולה אע"ג דעלה שפחא טפי שבלא כנדר וכנדרס. וי"ל דכיון דאין נאכלת לנעלים אין נעלין להכניס עולת (הר"פ ד"ל ב"ש): רש"י י"ה מנחת כהנים כ"י לפי ששפנה מירובה ג' לזיון לעשרין כו'. וי"ל ה"ר"פ וי"ל מנחת כהן משיח שיתיה בלא שלום לזון לעשרין. אע"ג דמנחת נפסיס נמי בלא שלום

ורשחטיה למאורח בירשא וצא לימלך אמרי' כל"ל (ש"ס: בח) צ"ל או רקיקין (ש"ס: ב) מותר רקיקין מנחת כהניס. מנחת כהניס כולה כליל השמן שצף על גבה ונותר שאינו נבלע בה שורפין אותו בפני עצמו: ומותר מנחת כהן משיח. לפי ששמנה וכו' כל"ל.

וכ"ה כפי הרע"ב (א' ח): צ"ל לעצמו (ש"ס). וברע"ב בפני עצמו: לא) דמ"ו או הנקטר. דהיינו היתמן על גבי האשנים, ונקט רש"י המתחלק לדברי ר"ז או הנקטר לדברי אב"י וק"ל (א' ח) לב) מל"ל נמי (באה"ט: לב) צ"ל דשחטינהו (צ"ק, ד"ו ב' וגי') (ד' מל"ל רשחטן (באה"ט):